

nerazumljivem, ker mora to pri stranki nezaupnost zbuditi, da bi ga oba mogla prevarati. Zaupanje stranke mora v slučaju, kader jezika obravnavanja pri sodnji ne razume, očitno zelo trpeti, in s tega stališča moram naglašati, da je na korist pravosodja, kakor tudi drugih vrst uprave potrebno, da se pri vsakem uradu oni jezik rabi, kateri je dotičnemu ljudstvu razumljiv. To tedaj ni narodna zahteva, to je terjatev potrebe, to je temeljni pogoj za uspešno delovanje javne uprave sploh. — Nočem več tega predmeta dalje izpeljavati, hočem samo še pozivljati vse one, katere navdaja želja, da nam enkrat ne bo več treba v tej hiši izrekati pritožb zaradi narodnosti in in pa razpravljati jezikovnih razprav. Pripomorite tudi Vi, da se uzroki k temu odpravijo, in vsa pravda bo v tem slučaju ponehala. (Dobro! dobro! na desnici.)

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Po obedu sem se vrnil v prvo koč, ki so mi jo bili prepustili na nekako vlast. Nekoliko ur kasneje, po hude vijavice nekakem prestanku, ki je bil starec napovedal mi ga, opazil sem nekoliko voz, stali so v hutoru na dvorišči. Sodil sem, da so to gospodarjevih sinov vozovi, kar mi je sam potrdil stari. Povedal mi je, da so bili poprejšnjega dne še pred metežem odšli v sosednjo nasebino, da so tam ves čas prebili in da je to eno miljo daleč od tu in prav v tisti balki, ki seza do dóma, da so šli spodej ob dolini in srečno uro prišli domov.

To mi je povedal gospodar in zatrdil, da ni, da bi moral oditi, da bi nevaren bil mi odhod tega dne, ker metež je odjenjal na nekoliko časa, na noč pa da gotovo še hujši vstane: rekel mi je, naj bi se kratkočasit šel s sinovi, ki so srečno vrnili se s svojega pota. Ostal sem nekoliko časa v izbi, naposled pa sem odšel na dvor.

Prišel sem na ogel, domu na prihišje; jel sem premišljati vreme. Res je po kratki vedrini zopet pričela se vijavica. Naletaval je le še neizmerno droben sneg, a uže je razgled bil zaslonjen, kakor s kako prozorno zaveso. Dokler je zahajalo solnce, prodirali so to zaveso rudeči žarki, napovedovali so buro in obetal delj časa trajajočo vijavico. Po nekotikem časi je sneg, kakor kak prah, jel gostiti zračje, in zdelo se je, da je vnela se ta zavesa, zagrinjalo je bilo, kar je podoba kazala, zlatobledo-rudeče. Ali malo časa je trajalo to. Ginil je polagoma blesek; osiveli zrak je pričal, da prihaja noč. Ali to ni bila slepa noč; temota je bila nekako bleda, prozorna, nemirna. Ta polujasnost in prevarljivost je kazala vrtinec s snegom igrajočega zraka. Bura je silno zaganjala se okrog in okrog v zavetujoče stene, ki sem bival za njimi; med drugimi bivališči je kar tulila in piskala, v odprti stepi je grmelo, kakor kak slap. Poznati je bilo, da tam je ne zadržuje nič, da vrè in šumi s posebnimi, s snegom nadetimi perotnicami. Zato je vse zračje bilo polno žalostnih in nemilih glasov.

„Oh, kako jako ječí danes!“ — spregovoril je nekdo blizo mene.

Ozrl sem se na tisto stran, od kodar je bil prikrilil glas — in zagledal sem na drugem oglu koč, ki sem

sedel pod njé pristrešjem, neko stoječo osobo. Po glasi in po vnanosti sem izpoznal Marijico. Tičala je v dolgi, črni svitki; potegnila je na glavo rtasti kapuc, v katerem je ljubko zavarovano ostalo njé blede, krasno obličje. Te trenutke je to bil pomenišen angelj.

„Kako jako ječí danes!“ — spregovorila je zopet.

„Kedo ječí?“ — vprašal sem — „ali bura, ne?“

„Ječí danes obešenec“ — odgovorila je devica in z roko pokazala mi pred sé.

Pogledal sem na tisto stran in skozi rahlo temo, o kateri sem govoril popreje, zdelo se mi je, da jako dobro vidim vislice in ob njih visečega človeka. Začudil sem se in skoro prestrašil. Motril sem na vso moč in na tanko videl steber, povprečnik in da konci njega guglje se neko bitje, podobno človeku.

„Kaj je to?!“ — vsiknil sem — „kdo visi to?“

„Moj oča so to“ — odgovorila je devica mirno.

Preveril sem se, da senjari; ker je bila zvedavost zmogla me, ker sem torej hotel izpoznati, kaj vidim, stopil sem brzo na stran tega predmeta. Imel sem pred seboj na prevero utrjeno gaz. Po nekolikih korakih sem stal pri vodnjaku. Nad njim je bil navadni ročnik (Brunnenschwengel); drog, ki so vodo vlekli z njim, zopet je bil v vedro; a vedro je bilo primrzlo k pokrovu nad vodnjakom. To je v ravnotežji držalo ročniku povprečnik, a čok, privezan zbog peze in ki je zibala ga bura, podoben je bil z daleka popolnoma kakega obešenca truplu. Odpel sem drog od vedra in ročnik je šinil v navadni položaj. Ko sem bil vrnil se na svoj prostor, pogledal sem vodnjak in videl, da ročnika vsi deli kaže podobo visokega drevesa.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Gorice 9. marcija (Izv. dop.) Kakor je zadnjič natisnjeni dopis naprej sodil o neugodnem izidu volitev za tukajšnjo kupčijsko-obrtnijsko zbornico, tako se je tudi zgodilo. Od kandidatov, katere so bili postavili Slovenci, sta prodrla samo dva, namreč g. Kovačič in pa g. Ersettig. Sedeli pa bodo v zbornici vendar 3 Slovenci, namreč tudi g. Godina, katerega niso bili Slovenci postavili samo zaradi tega, ker je bil v prvotnem imeniku v 2. skupščini, za katero pa Slovenci niso bili odločili kandidatov. Lahonsko društvo „Unione“ se je bilo združilo z listo Ritterjev samo, da bi zmagalo s svojimi kandidati in jo je prav po lahonski zasukalo tako, da so Ritterji propadli z g. Gasserjem, za katerega so prav za prav šli na limanice lahomom.

Tržaški dnevnik „Imperiale“ ima poštenega dopisnika iz Gorice; ta svari Slovence in druge pred zvestobo politikov v „Unione“, šteje pa v dopisu od 6. marcija tudi slovenskim voditeljem hude, pa kolikor toliko prav zaslužene levite. Zlasti kara onega, ki je kot načelnik vodil to pot volitve v imenovano zbornico ter pristavlja, da po sedanjem vedenju je obupati nad sposobnostjo in previdnostjo takega vodstva. On meni, da Slovenci in drugi avstrijski patrijotje imajo na Goriškem skupnega nasprotnika; zaradi tega, da se je treba družiti s patrioti kateri si bodi narodnosti. Tako da delajo tudi Lahoni, katere niso izbirčni v svojih sredstvih in se družijo ti celó svojimi nasprotniki, ki so „šibki in dobri“, da predobri. Mi bi pristavili samo, da niso le predobri, ampak tudi slepi, zlasti tudi v strasti nasproti Slovincem.

V resnici bi se z narodom našim lahko mnogo doseglo, ker je poslušen v več meri, nego mnogokdo zasluži. Pa molčimo za to pot, ko bi znali ravno gledé

na volitve v kupčijsko zbornico še kako prav grenko izustiti. Vsa hvala pa narodu, ki je po svoji moči delal in poprek svojo nalogo dobro umel.

Na krsto pokojnega J. Pagliaruzziya kot pesnika so bili položili tudi slovenski gimnazijci venec s trakom v slovenskem jeziku. Vsled tega je nemški vodja Pantke to veliko pregreho ves teden preiskoval, kot bi se bil izvršil kdo vé kak zločin. Najlepše je pa to, da taka početja nasproti Slovencem popolnoma odobrava lahonski „Corriere“, ki bi drugače tudi Nemce rad v vodi potopil. Ko bi se bilo kaj takega pripetilo nemškemu dijakom, bi bil uže kak Süß, Plener in sosebno tudi novi tovariš zaropotal v državnem zboru, da bi bilo odmevalo tje gori do Šlezvika; a mi smo bolj potrpežljivi, po resnici in pravici, kakor bi „Spectabilis“ v „Slov. Nar.“ ironično pritaknil. O tej potrpežljivosti bo treba še kako spregovoriti — prilično.

Prem 5. marcija. (*Pogreb v. č. gospoda Janeza Urbančeka, dekana trnovskega.*) Zopet se je vtrnila svitla zvezda na obnebi mile domovine. Ostavil je to solzno dolino mož, katerega značaj bil je čist kot zlató, mož, kateri bil je v svojem prevzvišenem poklicu popolni uзор pravega Kristusovega naslednika in milega domoljuba. Britko in tužno naznanjal je dné 1. t. m. zjutraj veliki zvon farne cerkve sv. Petra obširni trnovski dolini skoz celo uro žalostno vest, da blagega g. dekana Janeza Urbančeka več med živimi ni.

Prava bolezen trajala je pri nepozabljivem ranjem gospodu le skozi 15 dni, to je, od dné 13. pa do dné 28. svečana t. l. Dné 13. svečana šel je blagi pokojnik po svojih duhovskih opravilih k podružnici v 1 uro oddaljene Šembije, kjer je izročil materi zemlji zadnjikrat malega mrlička. Pri tej priliki se je nepozabljeni gospod dobro pregrešil, a na to se pa med duhovnim opravilom v Šembijah močno prehladil, čemur je sledila bolezen „pljučnica“. Pa tudi med to nevarno boleznijo zelo delavni in marljivi gospod od dela miroval ni; izvrševal je skoraj do zadnjega manjše in ložeje uradne pisarije sam, ter še zadnjikrat tiho sv. mašo dne 22. februarja v farni cerkvi sv. Petra opravil, dasiravno bil je uže zelo slab. Bolezen njegova mu ni pustila skoraj nič v postelji ležati, ker ga je hotelo v prsih zadušiti; zadnje dni in noči bilo je spanje pri njem popolnem prominulo, kar je njegove bolezni stan bilo zelo na hujše pomnožilo. V soboto dne 28. februarja bil je blagi mož previden s sv. zakramenti za umirajoče. Ta dan zvečer rekel je svojim ljudem, da naj le brez skrbi gredo k počitku, ker tudi on upa to noč nekoliko odpočiti se. Pri vsem tem je pa ena sorodnica ves čas pri njem zvesto čula in bdela. Nekoliko pred polnočjo želi si blagi bolnik še sveže vode v pijačo, katero mu postrežnica zadnjikrat poda. Ko si je bil še zadnjikrat žejo z vodo nekoliko pogasil, ugasnilo je po preteku kratkih trenutkov ravno okolo polnoči tudi njegovo blago življenje za vselej.

Ta bitka vest naznanila bila se je potem dné 1. t. m. po posebnih selih po vseh farah in duhovnijah cele dekanije trnovske tako, da je bila žalostna novica ta dan pri službi božji ob 10. uri po celi dekaniji pobožnemu ljudstvu naznanjena. Mrtvaško zvonjenje zvonilo se je blagemu pokojniku po vseh farnih in podružnih cerkvah cele trnovske dekanije.

Pogreb blagega in nepozabljivega g. Urbančeka bil je pretekli torek, dne 3. t. m. o poluenajsti uri predpoludnem. Kako čislan in priljubljen bil je blagi pokojnik ne le pri svojih faranih, nego tudi pri svojih dekani-janih, kazal je najbolje velikanski spreved, katerega se je ljudstvo iz cele dekanije v ogromnem številu vdeležilo bilo. Pri pogrebu bilo je z domačima čast. gg. kaplanoma vseh skupaj 22 duhovnov; med temi bili so

trije sošolci pokojnikovi, dva čast. gg. patra kapucina iz Reke, štirje v. č. gospodje duhovniki iz Primorskega, a drugi v. č. gg. pa iz domače, postojnske in starološke dekanije.

Britko-žalostni čas so skoz vse dni, kedar je blagi pokojnik na mrtvaškem odru počival, naznanjale ljudstvu tri črne zastave: ena iz visokega zvonika domače farne cerkve, dve pa iz-nad farovža trnovskega. Zadnji obhod vršil se je skoz celo vas Trnovo v tem-le sporedu: Spredej nosili so trije mladenči s črnim šlarom oviti mrtvaški križ, katerim sledil je nositelj krasnega venca, narejenega iz umetnih lilij. Za tem sledilo je paroma po vrsti lepo število belo oblečenih deklic, učenci in učenke trnovske, zemonske, vrbovske in podstenjske šole s svojimi gg. učitelji na čelu; dalje cerkveni starešine domače farne in podružnih cerkva z domačimi farani vred, katerim sledita v. č. gg. patra kapucina z drugo prečastito duhovščino vred popevaje med celim sprevedom žalostni „mizerere“. Za duhovniki je neslo šest občinskih predstojnikov v krasni rakvi telesne ostanke nepozabljenega pokojnika, a drugih osem mož (na vsaki strani po štirje) nosilo je ob rakvi goreče sveče. Za rakvo šli so prvi najbližnji sorodniki blagega umrlega, katerim sledili so p. n. c. k. gospodje uradniki iz Bistrice, na čelu jim vrli gosp. Štrucelj, c. k. sodnije predstojnik, c. kr. žandarmerija, druga odlična gospoda in še obilo drugega ljudstva od blizo in daleč. Ves spreved obsegal je gotovo dosta nad 4000 ljudi vseh skupaj.

Med mrtvaškimi molitvami so se v farni cerkvi pri vseh štirih stranskih oltarjih brale sv. maše za mir in pokoj duše pokojnikov.

Po dokončanih mrtvašnicah stopi na leco v. č. g. Avguštin Velec, provincijal oo. kapucinov na Reki, kateri je govoril sicer kratek, a jedrnato-temeljito govor po blagem umrlem pokojniku. Prvi del njegovega govora obsegal je kratek in ginljiv popis življenja gosp. Janeza in njegovih uzornih čednosti kot še malega dečka, kot dijaka in slednjič kot duhovnika. Iz tega govora mogel je vsak navzočih za-se posneti spodbudnih izglede in podukov.

Pokojnik bil je dné 24. decembra 1833. leta v Preddvoru na Gorenjskem rojen, bil je nadarjen in izredno izgleden dijak ter bil po dovršenih bogoslovskih študijah dné 26. julija 1859. leta v mašnika posvečen. Prva služba bila mu je v Trnovem odločena, kjer je kot duhovni pomočnik skoz celih 10 let izgledno in zelo marljivo deloval; od tod bil je kot samostalni župnik v Krašno premeščen, kjer je svoje izgledno in neutrudljivo delovanje kot duhovnik skozi 14 let nadaljeval. — Iz Krašnje preselil se je bil dné 2. oktobra 1883. le-sem v Trnovo, kot vredni naslednik blagega gosp. Matije Štruceljna, katerega bila je dné 5. februarja 1883. leta neizprosljiva smrt po dolgi bolezni (mrtvouda) pobrala. A tudi blagomilemu g. Janezu je uže po preteku kratkih 17 mesecev njegovega uzornega tukajšnjega delovanja blede koščena žena nitko njegovega življenja za vselej prestrigla.

V drugem delu mrtvaškega govora poslovil se je preč. gosp. pater v imenu pokojnikovem najpreje od prečastite duhovščine, potem pa od domačih faranov in skupnih dekanijanov, kateri poslov bil je tako mlo ginljiv, da le eno oko suho ostalo ni. Ihtenje, jok in tugovanje napolnjevalo je med tem veliko in prostorno farno cerkev domačo brez konca in kraja.

Po končanem mrtvaškem govoru bila je peta mrtvaška sv. maša z asistenco, katero služil je v. č. gosp. Martin Povše, župnik iz Šentjurja pri Kranji, sošolec pokojnikov. Ta gospod vodil je tudi celi mrtvaški obred, ter je telesne ostanke nepozabljenega pokojnika k več-

nemu počitku spravil. Na grobu zapeli bili so pevci bistriške čitalnice dva odstavka Cegnarjeve pesmi: "Blagor mu, ki se spočije" prav ginjaivo in milo.

To žalostno opravilo dovršeno bilo je ob poludveh popoldne.

Neprecenljiva škoda je, da nas je tako blagi gospodkan po tako malo mesecih njegovega tukajšnjega bivanja za vselej zapustil. Bil je blagi mož jako usmiljenega srca, učen, odkritosrčen v polnem pomenu besede, značilen in neupogljiv narodnjak, vrlo napreden ekonom, uzoren duhovnik skoz in skoz, vesten in natančen splošni govornik svojih vsestranskih dolžnosti, izvrsten in popularni govornik ter pravi učenik v vsakem obziru; nikoli ni sel od njega nobeden nepotolažen, kateri je v enem ali drugem obziru pri njem dobrega sveta iskal. Njegov rek bil je: "Boga moramo bolj slušati, nego ljudi." In potem se je tudi vedno in strogo ravnal.

Imel je blagi pokojnik še mnogo prav izvrstnih naravnih tudi glede naprednega kmetijstva osnovanih, katere bil bi pričel uže letos tukaj drugim v spodbudo izvrševati; a nemila smrt mu je njegov račun tako nenadoma in tako hitro na škodo vsem skupaj — prečrtala. Žal!

"Novicah" bil je zvest naročnik, zato naj mu bodo v hvalezni spomin naslednikom pričujoče vrstice v njih shranjene.

Večni mir in pokoj njegovemu prahu! Naj v miru počiva in večna luč naj mu sveti!

M. Rant.

Iz Ljubljane (Zari sel). Najvažnejša dogodba minulega tedna je govor poslanca Granta, zato, ker je ta naučnega ministra Conrad a zvalil na kočljivo polje; na katerem je ministri tako spodletelo, da se je v odločno nasprotje postavil tudi z vsemi vernimi in konservativnimi elementi zbornice in države, v nasprotje z vsemi družimi udi sedanje vlade, z različnimi svojimi govorniki tudi v nasprotje sami s saboj. Ker je bil z vsemi narodnimi krogii zbornice izrekoma s Čehi in Slovenci uže poprej v nasprotju, smemo tedaj danes trditi, da je naučni minister postal nemogoč. Trdno upamo, in kolikor osebno temeljeno prepričanje moremo dati podpre tej zvesti, smo tudi uže (sedaj) prepričani, da prihodni naslednik naučnega ministra mora v svoji osebi moči biti da bo s spretno in odločno roko izvrševal načela izrečene v državnih temeljnih postavah in izrečene v prestolnem govoru pri nastopa sedanje vlade. Zaupno smemo tedaj zneti v bližnjo prihodnost našo svrtnim zaupanju, da tudi Slovenci emizhajane bopša za rlija bletišeb prihodnostil zmnovna jez enavoleb mes-a-1.

(Železnica iz Ljubljane v Kamnik.) Železniški odsek obravnaval je minulo nedeljo med drugim tudi vladni predlog postavbe o zgradbi železnice iz Ljubljane v Kamnik. Poročevalec je bil naš poslanec Adolf Obreza, kateri je priporočal, vladni predlog sprejeti nespremenjen. Železniški odsek je tudi brez ugovora pritrdil predlogu poročevalcev in postavbo sprejel nespremenjeno. Ker ni dvomiti, da bo tudi državni zbor postavbo sprejel po predlogu odborov, uže smemo trditi, da je zgradba te železnice zagotovljena.

(Državni poslanec g. Viljem Pfeifer) oglasil se je tudi pri državnem proračunu finančnega ministerstva in je iz lastne skušnje dokazoval dragocenost in nepričelnost sedaj za plačevanje zemljiškega davka vpeljanih plačilnih nalogov na mesto dosedanjih davkovskih knjižic, ki se rabijo le še za lišni davek. Vlada mu sicer na opravičene pritožbe ni odgovorila javno, pa vladni zastopnik izrekel je, da on temu nikakor ne nasprotuje, ker se vladi tudi prihrani mnogo stroškov in dela, samo da je treba pomeniti poprej postavbo o plačilnih obro-

kih, kar bo lahko mogoče tedaj, kedar bo v jeseni vlada predložila novo dotično postavbo.

— **(Dnevni red tretjega shoda avstrijskih kmetovalcev na Dunaji)**, ki bo dne 23. in 24. t. m. je sledeči: 1. Poročilo stalnega odbora. 2. Pregledavanje in odobravanje računa. 3. Opravilni red za shode avstrijskih kmetovalcev. 4. Odobrenje denarnega proračuna in razdelitev stroškov tretjega shoda avstrijskih kmetovalcev. 5. Katerih naredeb na polji železniških tarif in carinske politike je treba pri sedanjem položaju avstrijskega kmetijstva? (poročevalec prof. dr. Pilat in grajščak Karol pl. Czez-Lindenwald). 6. O naravnem preteku sedanje krize, s predlogom o naredbah za polajšavo bremen na zemljiščih (poročevalec dr. Julij Wolf). 7. Katerih naredeb in katerih prememb avstrijske postavbe o živinskih kužnih boleznih in to zadevajočih naredeb je treba na korist avstrijske živinoreje? (poročevalca: grajščak Lud. Frankel in državni poslanec vitez Proskovec). 8. Izvolitev stalnega odbora.

— **(„Konstitutioneller Verein.“)** Starodavna bela Ljubljana doživela je 7. t. m. zgodovinsko imenitni dan. V prostorih lepega kazinskega poslopja zbralo se je na svoj letni občni zbor zgoraj imenovano društvo „kranjskih Nemcev“ (konstitutioneller Verein), v katerem gospodari mogočna beseda onih gospodov, kateri ne v mestnem odboru ljubljanskem, ne v deželni in ne v državnem zboru ne najdejo več prilike slabo podučnemu svetu kazati, kako silovito nemška je slovenska kranjska dežela, kako nemška — bela Ljubljana, in kako hudo zatira sedanja vlada — nemštvo na Kranjskem. — Tudi letos se je zbralo kedar mogočno to društvo — bilo je 24 mož, 3 več kot lani, 3 manj kot predlanskim in verno so poslušali svoje preroke: dr. Schäferja, dr. pl. Schreya, dr. Suppana, katerim se je pridružil tako rekoč za peto kolo veleučeni prof. Linhart iz pripravnice ljubljanske. Veliko nemški mojster Weitlof pohvalil je tega nemškega učenjaka v Ljubljani in prav je imel, ker res pri nobeni priliki ne zamudi dokazati, kako nepokvarjen, čisto nemški mož je on. Tedaj tudi ta si je prizadeval pripomoči k pravemu sklepu zbora, v katerem naši kranjski Nemci ponavljajo svojo večno zvestobo, svoje neomahljivo zaupanje in svojo gotovo ljubezen do „združene levice“ v državnem zboru. Gospodje kranjski Nemci, s tem sicer niste povedali novice ratovednemu svetu, pa vaše nemške brate, tam, kjer jih je kaj, bo ta vaš sklep gotovo grozovito veselil, ker v svojem občnem zboru dokazali ste vesoljnemu svetu tedaj tudi nam siromaškim Slovencem, kako velikansko, kako mogočno je nemštvo na Kranjskem — vsaj bilo vas je 24. Statistične knjige in za njimi tudi vaš prijatelj, prihodni finančni minister na Dunaji, pa trdijo, da vas je samo v Ljubljani 5000. — „Mit deutschem Gruss und Handschlag!“

— **(Cesta čez Gorijske.)** V „Novicah“ smo uže omenili, da je ministerstvo na predlog c. kr. deželne vlade kranjske za preloženje strme državne ceste čez Gorijske v državni proračun za l. 1885. sprejelo svoto 15.000 gold., in da je namenjena približno enaka svota tudi za leto 1886. tako; da bi se imeli stroški za vso preložitve poravnati v dveh letih. — Budgetni odsek sklenil je vkljub ugovarjanja poslanca viteza dr. Tonklija, da se imajo ti stroški razdeliti na tri leta in da se v ta namen za letos v državni proračun postavi znižanja svota 10.000 gold.

Ko je minulo soboto večer ta del proračuna v državnem zboru prisel na vrsto, oglasil se je naš poslanec grof Margheri in je predlagal, da se v proračun sprejme zopet prejšnja vladna številka 15.000 gold. tako, da bo cesta dodelana vsaj v dveh letih. Ta predlog podpiral je imenovani poslanec s političnimi naravno go-

spodarskimi in tudi tehnično-gospodarskimi razlogi naglasujoč, da bi bila napaka, prebivalstvo naše Bele Krajine še bolj tiščati tje čez Kopo s tem, da se zapreke prometa uže tako predolgo obstoječe še dalje puščajo; dalje, da se odvažanje tamošnjih pridelkov, kakor dovažanje tamošnjim prebivalcem potrebnih reči in prevajanje oseb sili na daljno in drago pot Karlovsko-Reške železnice; in konečno, da se stroški za dela prekladanja ceste podražé, ako se vse uže tako malo delo razdeli na dolga tri leta.

Grof Margherijev predlog našel je zadostno podporo, na glasovanje pa ga predsednik ni dal misleč, da ga je treba enako resolucijam oddati pred budgetnemu odseku. — Pa ker je glavni poročevalec dr. Matuš stvar tako pojasnoval, kakor bi bilo prav vse eno, ali se dotični stroški razdelé na 2 ali 3 leta, bil bi predlog tedaj prej ko ne zavržen. Zdaj pa, kakor čujemo, bi se znal z ozirom na to, da je bil po vsem enak predlog posl. Obračaja zarad vredjenja Šlezkih rek tudi proti predlogu budgetnega odseka v zbornici sprejet, budgetni odsek skoraj gotovo odločiti, tudi za cesto čez Gorijance priporočiti višjo svoto 15.000 gold.

— (Vabilo k LXVII. odborovi skupščini „Matice Slovenske“) v soboto 21. marcija ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red:

1. Potrjenje zapisnika LXVI. odborove seje.
2. Naznanila prvosedstva.
3. Poročilo tajnikovo.
4. Pretresanje tajnikovega poročila ob odborovem delovanju od 1. novembra 1883. l. do 28. februarja l. 1885.

5. Oddaja tajnikove službe.

6. Posamezni nasveti.

— (Vabilo na XX. redni véliki zbor „Matice Slovenske“) v sredo 8. aprila 1885. l. ob 4. uri popoldne v dvorani čitalnice ljubljanske.

Red zborovanja:

1. Prvosednikov ogovor.
2. Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. decembra 1883. do konca marcija 1885. leta.
3. Računa o društvenem novčnem gospodarstvu od 1. januarja do 31. decembra 1883. in od 1. januarja do 31. decembra 1884. leta.

4. Volitev treh družabnikov, katerim je v zmislu §. 9. Matičinih pravil presojsati in potrjevati odborove letne račune o novčnem gospodarstvu.

5. Bilanca društvenega premoženja in nasveti zaradi amortizacije glavnici dolžne svote.

6. Društvena proračuna za leto 1885. in 1886.

Računa in proračuna sta gospodom družabnikom v društveni pisarni izložena in jim bosta pri vélikem zboru tiskana na razpolaganje.

7. Dopolnilna volitev odbornikov.

Ker je njihova štiriletna doba potekla, imajo po §. 12. društvenih pravil letos izstopiti iz odbora 1880. l. voljeni gospodje: Matej Cigale, Andrej Einspieler, Peter Grasselli, Josip Marn, Andrej Praprotnik, dr. Ivan Šust in Matej Vodusek. Razen tega je treba voliti mestu 1883. l. izvoljenega g. dr. Ivana Svetine, ki se je odborništvu takoj po izvolitvi odpovedal, ne da bi se bilo popolnilo njegovo mesto, eden odbornik na tri, in mestu 1882. l. izvoljenega g. Frana Levca, ki se je lani med letom odpovedal odborništvu, eden odbornik na dve leti. Voliti je tedaj vsega skupaj 9 odbornikov.

V odboru pa še ostanejo, in sicer od tukajšnjih odbornikov gospodje: dr. Jarc Anton, Klun Karol, Kržič Anton, Pleteršnik Maks, dr. Poklukar Josip, Robič Luka, Senekovič Andrej, Stegnar Feliks, Šuman Josip, Tomšič Ivan, Vavru Ivan, Vilhar Ivan, Wiesthaler Fran, Zupančič Anton.

Zupančič Vilibald in dr. Zupanec Jernej; od vnanjih odbornikov gospodje: Erjavec Fran, Gregorčič Simon, Hubad Fran, dr. Jeglič Anton, Kersnik Janko, Kosar Fran, Majciger Ivan, Marušič Andrej, Raič Božidar, dr. Sterbenec Jurij, Svetec Luka, Šavnik Karol, Šuklje Fran, dr. vitez Tonkli, Josip in Žolgar Mihael.

Vsaj 16 Matičinih odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno prebivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (4. točka) všteto se tudi volilni listki tacih društvenikov, ki sicer niso mogli sami priti k zboru, ki so pa vendar volilne listke z lastno-ročnim podpisom odboru poslali, tako, da ni suma zaradi kake prevare.

— (Občni zbor društva „Narodni dom“) bode, zato ker se računi o loteriji ne morejo prej skleniti, letos še le meseca maja. Dan odločil bode odbor kasneje.

— (Popularno-znanstvena predavanja) na korist „Narodne šole“, društva v podporo slovenskemu ljudskemu šolstvu, priredila se bode zopet letošnje leto. Spored predavanjem je sledeči: I. 19. dne marca 1885. Dr. vit. Bleiweis-Trsteniški: „Kaj se imenuje bolezen uma?“ — II. 22. dne marca 1885. Profesor Andr. Senekovič: „O električni razsvetljavi“ (z različnimi poskusi). III. 25. dne marca 1885. Dr. Janko Babnik: „O slovanskej ženi“. — I. in III. predavanje se bode vršilo v Čitalnični dvorani, II. v fizikalni dvorani c. kr. višje realke, 2. nadstropje na desno. — Začetek vselej točno ob 11. uri dopoldne. — Vstopnina: Za jedno osobo vsa 3 predavanja 1 gld. — Za jedno osobo 1 predavanje 50 kr. — Za rodbino štirih osob 2 gld. — Za dijake vsa 3 predavanja 60 kr. — Vstopnice se dobivajo v čitalnični trafiki, v špitalskih ulicah v trafiki, in na dan predavanja pred vstopom.

Mi č. čitatelje na ta predavanja še posebno opozorimo. Nasprotniki naše narodnosti vidijo v nemški izgoji naše mladine najboljšo sredstvo za dosego svojih namenov, zato so vse svoje delovanje obrnili na ponemčevanje elementarnega poduka, ter podpirajo na vse kriplje v prvi vrsti nemški „Schulverein“. Vse pritožbe proti temu hujskajočemu društvu nam ne bodo koristile, ampak edino le podpiranje narodnega šolstva z vsemi silami. Društvo „Narodna šola“ ima ta lepi namen, zato je dolžnost vsacega Slovenca, komur je prilika dana se teh predavanj udeležiti, ker je ves dohodek temu društvu namenjen. Toliko bolj je pa letos društvo potrebno gmotne podpore, ker kranjska hranilnica, ki se baha z velikanskim premoženjem zasluženem pri revnem slovenskem kmetu, je dala podporo „Schulvereinu“, „Narodni šoli“, pa niti krajcarja ne, akoravno je to običajno storila prejšnja leta.

Upamo, da se bode slovensko razumništvo iz teh vzrokov mnogobrojno vdeležilo predavanj, ob enem mu je pa tudi prilika dana, posebno zanimive razprave slišati. Predavalo se bode kakor uže gori omenjeno v čitalnični dvorani, le g. prof. Senekovič predaval bode v fizikalni dvorani c. k. višje realke, ker bode spremljal svoj govor z različnimi električnimi poskusi.

— (Volitev za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani) je bila 16. dne t. m. končana. Štetje glasov bilo je pa 18. dne t. m. dovršeno. Od 455 volilcev prvega in drugega razdelka trgovinskega odseka je bilo oddanih blizu 200 glasov. Od volilcev drugega razdelka obrtnega odseka je bilo oddanih blizu 100 glasov. — Glasovanje: Fran Hren 1874, Vaso Petrovič 1884, Josip Kregar 1884, Fran Souvan 1884, Mihael Pakič 1883, Ivan Perdan 1880 glasov. — Glasovanje: Gustav Firc 1884, Josip Kregar 1884, Ivan Perdan 1880 glasov.

Volilcev v tretjem razdelku trgovinskega odseka je bilo 2186 volilcev. Izvoljeni so pa v ta razdelek gg.: Josip Ribič z 838, Blaž Mohar z 837, Franc Omersa z 835, in Tomaž Pavšler z 835 glasovi.

V prvem razdelku obrtnega odseka bilo je 14 volilcev. Volitve se je udeležilo 6 volilcev in izvoljena sta gospoda Ivan Baumgartner s 5 in Makso Krenner s 6 glasovi.

V drugem razdelku obrtnega odseka je bilo volilcev 8432. Izvoljeni so pa gospodje: Anton Klein s 3384, Janez Dovgan s 3379, J. N. Horak s 3379, Alojzij Jenko s 3378, Filip Zupančič s 3378, Oroslov Dolenc s 3377, Fran Kolman s 3370, Jernej Žitnik s 3370, Janko Kersnik s 3361 in dr. Jos. Poklukar s 3311 glasovi.

V tretjem razdelku obrtnega odseka bilo je volilcev 27. Izvoljena sta z 11 glasovi gospoda Pankracij Eichelter in Karol Luckmann.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V državni zbornici bile so razprave preteklega tedna velike važnosti, ker razpravljal se je proračun naučnega ministerstva, pri katerem je poslanec dr. Poklukar, čegar govor priobčujemo na drugem mestu, še nekoliko dopolnil pritožbe Slovencev glede šolstva, katere sta uže letos deloma popisavala dva druga slovenska poslanca Božidar Raič in dr. Vošnjak. — Dr. Poklukar popisaval je obširneje tožbe dr. Schafferjevega prijatelja pl. Plenerja, „kako je sedanja vlada poslovenila nemško Ljubljano in kako zatira in odriva nemštvo na Kranjskem“, obširneje je popisaval tudi pogubonosni stan ljudskega šolstva pri koroških Slovencih, je deloma omenjal tudi enako slabo vrejenega šolstva na Primorskem.

Se bolj imenitna, lahko rečemo zgodovinskega pomena pa je bila razprava med tirolskim poslancem monsignorem Greuterjem in naučnim ministrom Conradom. Jedro te razprave bilo je sledeče: Greuter očital je naučnemu ministru, da se pri imenovanju profesorjev na Dunajskem vseučilišču čisto nič ne ozira na to, da je to vseučilišče, katoliška ustanova in da je vendar namenjeno našemu v odločni veliki večini katoliškemu prebivalstvu, vključno temu pa se je število judovskih profesorjev na vseučilišču tako narastlo, da je sedaj samo na pravoslavskem in zdravniškem oddelku tega vseučilišča, na katerih je sedaj 159 profesorjev, že 64 judovskih profesorjev. Na to zatožbo odgovarjal je minister Conrad trikrat. Kar je prvič govoril posname se lahko v sledečem stavku, minister Conrad je rekel na kratko rečeno: koliko je na vseučilišču Dunajskem profesorjev judovske vere, tega ne vem, pa se za to tudi ne brigram; po državnih temeljnih postavah so vsi državljani brez ozira na vero enakopravni in zato gledam pri imenovanju profesorjev samo na zmožnost. Način, v katerem je minister to in vse drugo pri tem govoru izrekel proti Greuterju in proti Tirolcem sploh, pa je bil tako osoren in namenoma razžaljiv, da je vsa levica zbornice začela ministru živahno ploskati. — Greuter odgovoril je samo na kratko, da si bo zapomnil ta odgovor ministrov. Drugi dan je Conrad zopet govoril in naglašal; kako ga je samo vernost njegova napejlala k temu, da je prevzel naučno ministerstvo. Tretji dan hotel je že deloma popravljati izjavo prvega dneva, pa konec tega je bil in je ta; da tega ministra vsi krogi, izrekoma vsa zborova desnica smatra za nemogočega. — Sicer govorilo je pri budgetni razpravi minulega tedna mnogo govornikov, med temi dekan

pl. Pflügel o vrsnem zakladu, Jahn in Mikiška o obrtniških šolah, Weitlof povzdigaval je v nebesa svoj „nemški Schulverein“ enako tudi Kraus, krepko sta jima odgovarjala Adamek in Kusi. Moravski nemškutar Promber napadal je moravskega namestnika Schönborna, kakor je pred Knotz napadal českega namestnika barona Kraus-a. — Pri poglavji „soli“, skušal je štajarski Kraus dokazati, da je zborniška desnica kriva, da še ni vpeljana živinska sol. — Gornještajarski kmet Bärenfeind odgovoril mu je prav krepko in iz obravnav državne pogodbe z Ogersko leta 1876 dokazal, da je temu kriva tedajna večina.

Prav srečno pa je ta kmet zavrnil veliko-nemškega profesorja s tem, da mu je odgovoril, da se zelo moti, ako misli da bo s takimi govori in s tako praznim očitanjem pri prihodnjih volitvah gornje-štajarske kmete k sebi zvabil, kakor se zvadi koza, ako se ji v roki ponuja soli. — Včeraj govoril je tudi naš poslanec Nabergoj, ki je hvaležno priznal, da je vlada v proračun postavila potrebno svoto za zgradbo železnice s Herpelj v Trst in ji priporočal skrbeti tudi še za drugo neodvisno progo proti severu.

V pondeljek pričele so se dopolnilne volitve v mestni odbor, zmešnjava je bila velika in včeraj bilo je treba več ožjih volitev. — Pondeljek večer umrl je tukaj nekdanji državni poslanec dr. Jul. Schindler, kot pesnik znan po imenu Julius von der Traun.

Nemška. — V državnem zboru imel je knez Bismark zopet precej ojstre razprave zaradi državnih podpor namenjenih različnim pomorskim voznim program v oddaljene dele sveta proti zapadu, proti jugu in proti izhodu. Nekaj teh zahtev se je Bismarku privolilo, nekaj pa odbilo. Zelo ojstro obrnil se je zoper govornika poljskih poslancev, katerem je očital, da čaka samo vojske in zadreg v državi, da bi zopet osnovali Poljsko kraljestvo. Tudi poslancu Richterju očital je Bismark nasprotovanje, posebno za to, ker ga ima unajni svet za veljavnišega, kakor pa je v resnici doma. — Poglavni namen tega govorjenja pa je bil ta, da je Bismark z hvalo Rihterja hotel zmanjševati veljavnost vodje katoliških konservativcev Windhorst-a.

Francoska. — Dolgo je trajalo, pa vendar se je posrečilo francoski vojski v Tonkinu vzeti več mescev oblegano mesto Ke-Lung. Prisvojili so si Francozi zadnje dni to važno mesto, pa zgube njihove so bile tudi velike; natančnega števila še niso objavili, pa znamenje, da so bile zgube Francozov pomenljive in pa, da vojska tamošna še ne bo kmalu pri kraju, kaže to, da namerava vojni minister zopet 25000 vojakov poslati v Tonkin. — Gotovo bo tedaj ta vojska francoze še stala mnogo denarja in mnogo vojakov.

O razmerah med Angleško in Nemško pomirili so se tudi Francozi, ker vidijo, da njih nevolja Angleške ne more predrugačiti politike Gladstonove, katero mu v sedajnih zadregah zelo narekava nemški kancelar. Zbornica povikšala je carino za uvažanje volov od 15 na 25 frankov.

Telegram „Novicam“.

Dunaj, 18. marca ob 1. uri 25 minut popoldne.

Takoj bo sprejet proračun poljedelstva, jutri pa ves budget. — Razprava severne železnice prične se v soboto ali ponedeljek. — Danes razdeljena poročila kazenskega odseka o ustanovitvi prisilnih delavnic in obsodbe v nje. — Vse kaže še nekoliko zborovanja po praznikih.